

Voorzitter,

Misschien dat de woordvoerders van Leefbaar Rotterdam, D66 en CDA in hun speeches in deze algemene beschouwingen vooral het college prijzen voor deze begroting en het beleid. “We” zijn tevreden? Ik kan me niet anders voorstellen dan het er wat dieper in hun hart heel anders uitziet.

Hoe kun je tevreden zijn met een coalitie, een college en een raad die van incident naar incident holt? Hoe kun je tevreden zijn met de politieke en bestuurlijke stagnatie waar Rotterdam op dit moment mee kampt?

Hoe kun je tevreden zijn met een coalitie die tot het bot verdeeld is en waar de ene partij de andere uitmaakt voor egoïsten?

Hoe kun je tevreden zijn met een politieke werkelijkheid waar bij elk belangrijk besluit de regie ontbreekt en het keer op keer de vraag is wat eruit komt? (integratienota, A13-A16, vluchtelingen, cultuurbeleid, riolen, DePot).

En vooral: hoe kun je tevreden zijn met op de winkel passen en een bestuur waarvan het draagvlak in de stad en in de raad vanaf het begin al wankel was, maar dat na anderhalf jaar nog verder aan het afbrokkelen is?

Voorzitter,

We zitten in een bestuurlijke en politieke houdgreep vast die niemand eigenlijk wil. Stagnatie is het gevolg. Dat is slecht voor de stad. Het is ook aan ons, de Rotterdamse SP, en misschien wel de scherpste oppositiepartij om oplossingen te zoeken voor die stagnatie. Wij reiken u een uitgestoken hand en ik hoop van harte dat die op welke manier dan ook opgepakt zal worden.

In de tweede helft van mijn betoog zal ik met voorstellen komen om de weeffout uit de formatie te herstellen, een te wankele coalitie die op te weinig draagvlak kan rekenen in de stad en in de raad.

Een midterm bijstelling die keihard nodig is, want op deze manier nog twee en half jaar doorgaan, daar zien wij in ieder geval niet naar uit.

Voorzitter.

Dat straks, nu eerst over de politieke actualiteit en de begroting die het college voorlegt.

Als eerste: niet in de begroting van het college, maar wel een kwestie die het komende jaar volop de aandacht verdient van het stadsbestuur. De opvang van vluchtelingen in onze stad en de huisvesting van statushouders. De SP is voor een ruimhartig vluchtelingenbeleid en heet mensen die huis en haard voor oorlog en geweld zijn ontvlucht, welkom, ook in Rotterdam. Maar daar kan het niet bij blijven. Zeshonderd mensen in een of meerdere centra, die gedurende hun verblijf daar niet mogen werken. We zullen ons als stad en als gemeenschap moeten inzetten om deze mensen een echte kans te geven en zo snel mogelijk te integreren. We hebben in het debat een paar weken geleden al gepleit voor zo kleinschalig mogelijke opvang, verdeeld over de stad. Er zullen snel plannen moeten komen voor taalcursussen, opleidingen en uiteindelijk een weg naar werk, waarbij we de hulp van Rotterdammers die zich vrijwillig willen inzetten hard nodig zullen hebben.

Daarnaast, voorzitter, zal er ook in onze stad meer tempo gemaakt moeten worden bij de huisvesting van statushouders om de bottleneck bij asielzoekers centra op te lossen.

Vraag aan de wethouder wonen, de heer Schneider: “Hoe staat het daarmee en wat doet u om de achterstanden op te lossen?”

Dit college wil – net als vorige college's - het aantal sociale huurwoningen in de stad verminderen. Door verkoop, sloop en vernieuwbouw. Dat gaat om zo'n 20.000 woningen in de komende jaren. De SP heeft zich altijd al verzet tegen dit type beleid. Het is niet voor niks dat er ook in Rotterdam lange wachtlijsten zijn voor goede en betaalbare huurwoningen. Met de komst van meer statushouders zal daar een groter tekort ontstaan

bij ongewijzigd beleid. Dat is niet de schuld van de nieuwkomers, maar van de afbraak van de volkshuisvesting in de afgelopen jaren!

Vraag aan de wethouder wonen, de heer Schneider: “Bent u bereid om – gezien de actualiteit en de komst van vluchtelingen – uw beleid te herzien?” Een stop of in ieder geval veel minder verkoop. Bouw meer betaalbare huurwoningen bij. We zullen ze hard nodig hebben. “Bent u bereid om de prestatie-afspraken met corporaties die u eind dit jaar gaat vastleggen op dit punt te herzien?” Graag een antwoord op mijn vragen.

Voorzitter,

Dan naar wat er wel in de begroting 2016 staat. Het tweede volle begrotingsjaar is het jaar waarin een college aan de Rotterdammers moet laten zien wat haar (in dit geval ZIJN) bijdrage aan de toekomst van de stad is. Welke visie heeft het college – en de coalitie - en hoe weet men die visie om te zetten in concreet beleid? En vooral: hoe weet het college en de coalitie voor dat beleid en die visie draagvlak en enthousiasme op gang te brengen in de stad en in de wijken?

Met DEZE begroting gaat DIT tweede begrotingsjaar van DIT college dat draagvlak en enthousiasme niet brengen. Van een visie is geen sprake. De coalitie maakt een aangeslagen indruk, is tot op het bot verdeeld en strompelt van incident naar incident. Je zou je schouders nog kunnen ophalen als er enkel in deze raad weinig draagvlak en enthousiasme is voor het collegebeleid. Maar daar blijft het niet bij. Ook onder de Rotterdammers, in de buurten en wijken is dat draagvlak er niet. Het vertrouwen in het beleid was en is laag. Dat is ernstig, want met de extreem lage opkomst in maart 2014 en een coalitie die van de mensen die wel gingen stemmen nog geen 50 procent van de stemmen haalde, zou het juist een absolute prioriteit moeten zijn om draagvlak en vertrouwen te creëren.

Dat lukt niet met een tot op het bot verdeelde coalitie die meer met zichzelf bezig is dan met deze stad. En die zich voortsleept van incident naar incident. Het integratiebeleid, de vluchtelingen, de A13-A16, het depot van Boymans, het cultuurbeleid...

Voorzitter,

De begroting 2016 zelf is vrij gemakkelijk in drie punten samen te vatten.

1. Het coalitie-akkoord wordt zo goed en zo kwaad als mogelijk uitgevoerd, met weinig enthousiasme.

Met hier en daar wat minder (zo werd de 1% regeling een 0,1% regeling, zo pakt de lastenverlaging voor de burgers zo marginaal uit dat velen het eens zullen merken en zo blijft de bouwproductie – inclusief gezinswoningen – op hetzelfde lage peil als tijdens de afgelopen crisisjaren).

Met hier en daar wat (of zelfs een stuk) meer, vooral MEER bezuinigingen. Op de bewonersinitiatieven en de gebieden, op groen en duurzaamheid, welzijn en op voorzieningen in de wijken waar opnieuw een aantal LCC's en wijkgebouwen (zoals de Castagnet in Schiebroek) wegbezuinigd dreigen te worden.

2. De tientallen miljoenen aan tegenvallers (na-ijl effecten, riolering, frictiekosten krimp 2.0) worden opgevangen met een visieloze kaasschaaf en een (al dan niet tijdelijk) beroep op de reserves.

3. Daar waar de problemen in de stad zich opzadelen, toenemende armoede, blijvend hoge werkloosheid, meer mensen met problematische schulden, grote achterstanden in zorg en jeugdzorg, een tekort aan betaalbare woningen; daar gebeurt niets of worden eerder aangekondigde verslechtingen zonder pardon verder doorgevoerd.

Voorzitter,

In deze algemene beschouwingen namens de SP fractie zou ik zo maar plus minus hetzelfde verhaal kunnen houden als vorig jaar. Ons allergrootste probleem met de koers van dit college het ontbreken van een perspectief-vol en vernieuwend sociaal beleid.

Ook de SP-fractie is blij met de toegenomen levendigheid in en om het centrum, met de vele innovatieve en creatieve initiatieven van onderop en dat het imago van Rotterdam als woonplaats voor mensen die kiezen voor de stad de afgelopen tien jaar is verbeterd. We stellen vast dat dat maar weinig te maken heeft met DIT college. De Erasmusbrug, het nieuwe station en de Kunsthal – wat je er ook van vindt – waren er al voordat dit college begon.

Rotterdam heeft wel baat gehad bij de vele creatieve ideeën van onderop. Gentrification, op de manier waarop wij dat zouden willen, komt van onderop, niet omdat een stadsbestuur wijken en buurten uitroept tot bakfietswijken.

En juist op die initiatieven van onderop wordt vaker niet dat ja gezegd door dit college, waarbij ook nog eens – opnieuw – fors bezuinigd wordt op het budget voor bewonersinitiatieven.

Laten we ons niet dood-staren op de 'bijna hype' dat Rotterdam in de lift zit. (zie Vrij Nederland artikel: berg oud nieuws met voorbeelden waarvan een deel alweer achterhaald is).

In die bijna hype gaat het meestal om Amsterdammers, of inwoners van Barendrecht en Capelle die eindelijk ontdekken dat Rotterdam een grote stad is.

De grootste groei van het aantal inwoners van Rotterdam komt niet op het conto van meer hipsters, yuppen of CDA-gezinnen. Maar komt van mensen uit Polen, Bulgarije, Noord-Afrika of vluchtelingen met een status, en de SP fractie is ook daar blij mee.

De facade van het hipper Rotterdam – en dat is het grote gevaar – kan het zicht ontnemen op de sociale problemen in deze stad, die de afgelopen jaren niet kleiner, maar groter zijn geworden.

En het kan betekenen dat de tweedeling en de tegenstellingen tussen arm en rijk, hoog en laag opgeleid, verder groeit. Zeker met een beleid – zoals van dit college – dat nauwelijks aandacht heeft voor de achtergebleven wijken en alle ballen zet op de binnenstad, niet wil investeren in meer goede en betaalbare woningen, maar enkel oog heeft voor gezinnen en hipsters met een beter inkomen, en al helemaal geen prioriteit legt bij werk en een fatsoenlijk inkomen voor al die tienduizenden Rotterdammers die daar nu van verstoken zijn.

Het college klopt zich op de borst dat het de lokale lasten iets verlaagt. Maar de 60.000 mensen die voorheen recht hadden op kwijtschelding betalen nu zo'n 140 euro MEER per jaar. Neem je die mensen – ook Rotterdammers – erbij, dan blijft er van de lastenverlichting sowieso al helemaal niks meer over.

Voorzitter,

Dat verhaal zou ik hier – net als vorig jaar – kunnen vertellen en met voorbeelden uit de begroting kunnen komen om dat te onderbouwen.

Om vervolgens in de komende weken met een record aantal moties en amendementen te komen om onze wensen om te zetten in concreet beleid. Mijn fractiegenoten hebben die voorstellen bij wijze van spreken al klaar liggen.

En die dan weer begin november – op een paar na – met in ieder geval 23 stemmen tegen afgewezen worden.

Mijn fractie steekt de begrotingsperiode die begint met deze algemene beschouwingen liever anders in.

Het grote probleem van dit college en van deze coalitie is het gebrek aan draagkracht, enthousiasme en een gedragen visie. Zowel in de raad als in de stad en in de wijken. Daardoor is er te vaak sprake van bestuurlijke onmacht, stagnatie, en wordt er vooral op de winkel gepast (en dan ook nog eens niet op de best mogelijke manier).

Die impasse, dat gebrek aan draagvlak en de verlamme meningsverschillen tussen coalitie en oppositie en tussen de coalitiepartijen onderling is slecht voor de stad, zeker als we daar nog twee en een half jaar mee door moeten ploeteren. Het is slecht voor de stad, of je dat nu bekijkt vanuit het politieke perspectief van de SP, van Leefbaar Rotterdam, van de VVD of van D66.

De SP fractie wil bij deze beschouwingen u allen – college en hele raad – oproepen om in de komende weken stappen te zetten om uit die verlamming te komen.

Wij bieden u – vanuit misschien wel het felste deel van de oppositie – een uitgestoken hand om uit de impasse te komen. Een impasse die ook voortkomt uit de vastgevroren en soms verbitterde tegenstelling tussen de huidige oppositie en coalitie, waardoor een gesprek en een inhoudelijk debat vaak al op de voorhand zinloos lijkt.

Deze begroting is een 'midterm' begroting. Politiek alle reden om een tussenbalans op te maken.

Voorzitter,

De SP-fractie denkt dat het mogelijk is om de grote weeffout uit de formatie van 2014 te herstellen. Een weeffout (te klein draagvlak en te weinig gezamenlijk gedragen visie in de coalitie) die ons nu opbreekt. WIJ zien er niet naar uit om met deze raad en deze coalitie nog twee en een half jaar ZO door te gaan.

Wat ons betreft openen we vandaag en in de komende weken de onderhandelingen voor een bredere en nieuwe coalitie. Voor ons is dat geen politieke move om langs een achterdeur de SP alsnog in het bestuur van deze stad te krijgen. We zijn daartoe absoluut bereid, laat daar geen misverstand over bestaan.

De inzet van de SP-fractie zal daarbij zijn een nieuw coalitieakkoord met meer aandacht voor sociaal beleid en meer ondersteuning voor de tienduizenden Rotterdammers die het moeilijk en moeilijker hebben.

Maar de essentie van onze uitgestoken hand is dat wij constateren dat deze coalitie op een dood spoor zit en dat er een noodstop nodig is met nieuw perspectief of op zijn minst een zelfkritische tussenbalans van alle betrokken partijen in deze raad, met de bereidheid om uit de impasse te komen noodzakelijk is. In het belang van de stad.

Ik hoor graag de mening van de andere fractievoorzitters en politiek leiders op deze oproep.

Ik kan me voorstellen dat ik u met deze oproep overval. Dat is niet onze bedoeling. Wat de SP-fractie wil voorkomen is dat er straks op 12 november opnieuw een begroting aangenomen moet worden met het kleinst mogelijk aantal stemmen voor, waardoor de impasse nog op zijn minst een jaar langer zal duren.

Ik kan me ook voorstellen dat u niet vandaag meteen zegt: “Ok, we gaan de onderhandelingen in voor een nieuwe coalitie.” Want daarmee zou u ook zeggen dat afgelopen is met deze coalitie.

Onze uitgestoken hand gaat daarom verder.

We kunnen ook beginnen met deze vraag: “Wat is de ruimte bij de coalitie-partijen voor

veranderingen in het beleid zodat er draagvlak is bij meerdere oppositiepartijen, waaronder de SP?”

We zullen dan zien hoe ver we komen en of dat mogelijk is binnen de huidige coalitie of niet. Eerst de bereidheid om te veranderen, dan het gesprek.

Ik roep u – en vooral de collega fractievoorzitters en politiek leiders – op om hierover op zeer korte termijn met elkaar open en eerlijk het gesprek aan te gaan. Vanuit de wil om de impasse te doorbreken. En vanuit de gezamenlijke wens om deze prachtige stad beter te maken.